

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки
Тернопільської обласної військової адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра педагогіки, дошкільної та початкової освіти
Кафедра психології і соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчально-педагогічної
роботи

М. Б. Боднар

2024 р.

АТЕСТАЦІЙНИЙ ІСПИТ ІЗ ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «ПРАКТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

рівень вищої освіти – *другий (магістерський)*

галузь знань – *01 Освіта / Педагогіка*

спеціальність – *012 Дошкільна освіта*

освітньо-професійна програма – *Дошкільна освіта. Практична психологія*

Кременець – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Програма атестаційного іспиту зі спеціалізації» для здобувачів освіти, які навчаються за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. Кременець, 2024 р., 25 с.

Розробники:

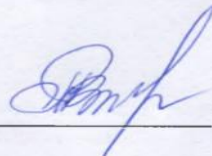
Маріанна Ярошук, доцент кафедри психології і соціальної роботи, кандидат психологічних наук.

Тетяна Новак, доцент кафедри психології і соціальної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент.

Юлія Мельник, старший викладач кафедри психології і соціальної роботи, кандидат психологічних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології і соціальної роботи
Протокол № 1 від 06 серпня 2024 року

Завідувач кафедри психології і соціальної роботи: _____ Т. В. Новак

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА	4
ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ.....	7
ПЕРЕЛІК ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ПИТАНЬ.....	20
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ	22
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	23

ПРЕАМБУЛА

Здійснення атестації здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка регламентується такими нормативно-правовими документами:

- Положенням про організацію освітнього процесу в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка (зі змінами);
- Положенням про порядок створення, організацію та роботу Екзаменаційної комісії у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка;
- Положенням про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-трансферній накопичувальній системі організації освітнього процесу в Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім. Тараса Шевченка;

Атестація здобувачів вищої освіти освітньої програми **Дошкільна освіта. Практична психологія** проводиться у формі кваліфікаційного екзамену зі спеціалізації, який здійснюється у формі особистої презентації студентом здобутих компетентностей, що дозволяють визначити рівень досягнення програмних результатів навчання, та публічного захисту кваліфікаційної роботи, яка дає змогу оцінити рівень засвоєння здобувачем теоретичних знань та ступінь практичної підготовки, здатність до самостійної реалізації основних видів і форм роботи психолога.

Атестація завершується видачею здобувачам вищої освіти документа встановленого зразка про присудження ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації: **Практичний психолог у закладах освіти.**

Мета атестації здобувачів вищої освіти за ОПП **Дошкільна освіта. Практична психологія** – встановлення рівня сформованості професійних компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти або в процесі навчання фахівців із дошкільної освіти в закладах фахової передвищої, вищої освіти, діяльності практичного психолога закладу освіти, що передбачає проведення досліджень, та/або здійснення інновацій у ситуаціях, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	Компетентності, визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Компетентності, визначені закладом вищої освіти КЗ-7. Навички міжособистісного спілкування та взаємодії. КЗ-8. Навички використання інноваційних та комунікаційних технологій.

компетентності спеціальності (КС)	<p>Компетентності визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 «Дошкільна освіта» для другого (магістерського) рівня вищої освіти</p> <p>КС-3. Здатність до психолого-педагогічного керівництва особистісним розвитком дітей раннього і дошкільного віку, зокрема, дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>КС-7. Здатність до організації співпраці закладу дошкільної освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців до партнерства з батьками.</p> <p>Компетентност, визначені закладом вищої освіти</p> <p>КС-10. Здатність визначати актуальні напрями і завдання психологічної профілактики з урахуванням моніторингу та аналізу соціально-психологічної ситуації в закладі освіти відповідно до визначених завдань, особливостей розвитку та вікових особливостей цільових аудиторії.</p> <p>КС-11. Здатність обирати та практично застосовувати інструменти (методи, методики, процедури), види, форми та змістове наповнення психологічної просвіти відповідно до визначених напрямів та завдань, потреб, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії.</p> <p>КС-12. Здатність обирати та практично застосовувати методи психологічної діагностики відповідно до визначених завдань, потреб цільової аудиторії та актуального стану освітнього середовища.</p> <p>КС-13. Здатність визначати структуру, зміст, види психологічної допомоги (психологічне консультування, психологічний супровід, психологічний тренінг, розвивальна діяльність), форми (індивідуальна, групова, сімейна) та методи відповідно до запиту та/або виявленої потреби в такій допомозі.</p> <p>КС-14. Здатність надавати психолого-педагогічну допомогу педагогічним працівникам в організації освітнього процесу та створенні, підтримці та розвитку психологічного безпечного освітнього середовища, брати участь в діяльності закладу освіти із забезпечення освітньої діяльності та освітнього процесу, передбаченої законодавством та установчими документами.</p> <p>КС-15. Здатність до самоорганізації, планування та підготовки до здійснення трудових функцій психологом.</p>
-----------------------------------	---

Програмні результати навчання	
<p>Результати навчання, визначені стандартом вищої освіти України за спеціальністю 012 Дошкільна освіта для другого (магістерського) рівня вищої освіти</p>	<p>ПРН-3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними</p>

	<p>інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів.</p> <p>ПРН-4. Аналізувати й порівнювати результати педагогічного впливу на індивідуальний розвиток дитини дошкільного віку в різних видах діяльності.</p> <p>ПРН-6. Здійснювати психолого-педагогічне керівництво індивідуальним розвитком особистості дитини.</p> <p>ПРН-13. Визначати та прогнозувати актуальні напрями психологічної профілактики відповідно до визначених завдань.</p> <p>ПРН-14. Обґрунтовано вибирати та застосовувати ефективні інструменти (методи, методика, процедури), форми та зміст психологічної просвіти, складати та реалізовувати просвітницькі програми, аналізувати і обирати оптимальні педагогічні технології навчання і виховання здобувачів освіти.</p> <p>ПРН-15. Застосовувати психодіагностичні методи для збору емпіричних даних з урахуванням індивідуальних, гендерних, вікових особливостей учасників освітнього процесу та процедури застосування методу.</p> <p>ПРН-16. Визначати та обирати зміст, вид та форму психологічної допомоги відповідно до потреб, особливостей розвитку та вікових особливостей цільової аудиторії.</p> <p>ПРН-17. Надавати педагогічним працівникам допомогу в організації ефективної освітньої діяльності та попередження професійного й емоційного вигорання, брати участь у відповідних видах діяльності в діяльності закладу освіти із забезпечення освітньої діяльності та освітнього процесу (педагогічній раді, команді психолого-педагогічного супроводу, комісії з розгляду випадків булінгу, застосуванні заходів виховного впливу до сторін булінгу, формування індивідуальної освітньої траєкторії в різних організаційних формах роботи, передбаченої законодавством та установчими документами)</p> <p>ПРН-18. Організовувати та планувати виконання трудових функцій в межах встановлених нормативів навантаження, порядків реагування, з дотриманням прав професійної етики.</p>
--	---

1. Програма атестаційного іспиту зі спеціалізації

Встановлення рівня сформованості професійних компетентностей випускників

ОПП Дошкільна освіта. Практична психологія здійснюється за такими базовими освітніми компонентами програми підготовки фахівців, які відображають основні види професійної діяльності психолога за другим (магістерським) рівнем вищої освіти: «Професійна діяльність психолога у закладах освіти», «Психолінгвістика», «Психологія педагогічної діяльності в ЗДО, закладах фахової передвищої, вищої освіти», «Психологія управління», «Психолого-педагогічна діагностика та консультування в освіті», «Основи психологічного тренінгу».

ОК «Професійна діяльність психолога у закладах освіти»

Метою навчального курсу «Професійна діяльність психолога у закладах освіти» є формування професійної компетентності практичного психолога щодо діяльності психологічної служби в системі освіти України.

Програма передбачає такі форми навчальної роботи: лекції, семінарські заняття, самостійну роботу студентів, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань.

Викладання курсу здійснюється з врахуванням знань студентів із курсів «Основи психодіагностики», «Основи психологічного консультування», «Основи психокорекції з практикумом».

Основними завданнями вивчення дисципліни «Професійна діяльність психолога у закладах освіти» є: ознайомлення студентів з основними законодавчо-нормативними та інструктивними документами, які визначають роботу психологічної служби в системі освіти України; розкриття змісту та специфіки діяльності практичного психолога у закладах освіти (ЗДО, ЗЗСО, ЗВО, позашкільних закладах); презентація технік роботи практичного психолога з обдарованими дітьми, дітьми з девіантною поведінкою, з вихователями (вчителями, викладачами).

Тема 1. Концепція Нової української школи: сучасні виклики та актуальні проблеми.

Виклики й пріоритети освіти ХХІ століття: виклики сучасності, три глобальні цілі для освіти, чотирирівнірна модель освіти. Теорія поколінь: діти НУШ, хто вони і як їх навчати? Фокус на розвиток здатностей і компетентностей: особисті здатності (концепція множинного інтелекту), життєві навички, ключові компетентності для навчання протягом життя.

Тема 2. Розвиток інклюзивної компетентності педагогічних працівників.

Реалізація Закону України «Про освіту» в частині інклюзивного навчання. Команда психолого-педагогічного супроводу та її роль у здійсненні корекційно-розвиткової роботи та педагогічної підтримки дітей з особливими освітніми потребами. Реалізація корекційно-розвиткових ліній: сенсомоторної, мовленнєвої, пізнавальної та особистісної. Психолого-педагогічні підходи у роботі з сім'ями дітей з особливими освітніми потребами. Особливості внутрішньо-сімейних взаємин на рівні дитячо-батьківських та шлюбно-партнерських стосунків. Програма психолого-педагогічного супроводу батьків, які виховують дітей з особливими освітніми потребами.

Переваги інклюзивної освіти для усіх учасників освітнього процесу: дітей з особливими освітніми потребами та їхніх однолітків, батьків дітей з особливими освітніми потребами, педагогів, керівників закладів освіти, місцевих громад і

суспільства в цілому. Основні бар'єри на шляху до впровадження інклюзивної освіти: фізичні, інформаційні, інституційні, ментальні.

Тема 3. Розвиток емоційного благополуччя педагогічного працівника. Профілактика емоційного вигорання.

Визначення поняття «емоційне благополуччя». Здійснення теоретико-методологічний аналізу феномена емоційного вигорання. Визначення, що даний феномен – це симптомокомплекс, дія якого охоплює всі основні структурні рівні особистості. Аналіз основних підходів, особливостей, факторів, що сприяють виникненню даного синдрому. Розглядається комбінація трьох чинників: фізичного, емоційного та когнітивного виснаження чи втоми. Визначення моделі емоційного вигорання, особливості впливу даного синдрому на особистість у професійній діяльності.

Тема 4. Нормативно-правове забезпечення діяльності працівників психологічної служби у системі освіти. Організація діяльності практичних психологів, соціальних педагогів у системі освіти на виконання Законів України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».

Перелік та короткий аналіз законодавчої, нормативно-правової бази України щодо діяльності працівників психологічної служби у системі освіти. Професійний стандарт «Практичний психолог закладу освіти»: трудові функції практичних психологів закладів освіти, їх сутність та зміст, межі компетенції практичного психолога.

Вимоги до ведення документації працівниками психологічної служби. Типові зразки документації та види документації (для загального та службового використання), відповідно до листа МОН України від 24.07.2019 №1/9-477 та наказу МОН України «Про затвердження Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти» від 19.10.2001 р. № 691. Планування роботи практичних психологів системи освіти згідно з професійним стандартом.

Нормативно-правові, етичні стандарти роботи працівників психологічної служби з попередження насильства у школі. Нормативно-правові документи, що регулюють діяльність з розв'язання ситуацій можливого булінгу (цькування), домашнього насильства. Системна організація роботи, завдання працівників психологічної служби щодо запобігання та протидії булінгу (цькування) у закладах освіти, оцінювання потреб сторін булінгу, відповідно до наказу МОН України від 28.12.2019 № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти».

Тема 5. Психосоціальна допомога учасникам освітнього процесу у кризових та посткризових умовах життя. Техніки самопомоги при стресі. Технологія консультативної взаємодії у роботі практичного психолога закладу освіти.

Сутність понять «психологічна допомога» та «психосоціальна допомога».

Психосоціальна допомога дітям та іншим учасникам освітнього процесу як задоволення базових безпекових потреб особистості. Огляд підходів до надання психосоціальної допомоги, фокус уваги та потреба у втручанні: травма-підхід і підхід резилієнс, ролі «жертви» і «того, хто справляється».

Складники психологічної резиліентності у дітей. Фактори, які сприяють формуванню резиліентності до травмуючої події у дітей. Базове ставлення педагога до дитини, яка пережила психотравмуючі події.

Діяльність фахівця психологічної служби в підході резилієнс по наданню допомоги учасникам освітнього процесу в кризових ситуаціях. Здатність визначати структуру, зміст, види психологічної допомоги, форми та методи, відповідно до запиту або виявленої потреби.

Тема 6. Професійний інструментарій працівника психологічної служби: вимоги, експертна оцінка. Базові підходи до надання першої психологічної допомоги.

Інформаційна база професійного інструментарію працівника психологічної служби, вимоги до інструментарію (методів, методик, процедур).

Нормативно-правова база організації та проведення експертизи психологічного, соціологічного інструментарію.

Вимоги до оформлення просвітницьких, профілактичних, корекційно-розвиткових, розвивальних програм, які використовують працівники психологічної служби.

Тема 7. Особливості надання соціально-педагогічної, психологічної допомоги учасникам освітнього процесу у випадках делінквентної поведінки підлітків.

Делінквентна поведінка як вид девіантної поведінки дітей та молоді. Зовнішні та внутрішні фактори, що викликають формування делінквентної поведінки. Причини виникнення делінквентності.

ОК «Психолінгвістика»

Мета навчальної дисципліни - показати, які психічні процеси лежать в основі породження і сприйняття мовлення, як здійснюється вплив на свідомість людини за допомогою мови, чому мова є потужним засобом управління мовленнєвою і немовленнєвою поведінкою людини, опанувати теоретичні засади процесу породження та сприйняття мовлення, механізмами впливу мови на свідомість людини, засвоїти закони успішної мовленнєвої комунікації.

Завдання дисципліни – сформуванню систему теоретико-методологічних знань із проблем психологічної науки і практики, пізнання структурних елементів психіки – психічних пізнавальних процесів, властивостей, станів і утворень на рівні відтворення і тлумачення для практичного застосування та втілення в процесі фахової діяльності майбутнього спеціаліста, знайомство із психолінгвістикою як міждисциплінарної наукою, знайомство із основними поняттями і термінами сучасної психолінгвістики, знання яких необхідне для розуміння основних психолінгвістичних гіпотез.

Module I. Psycholinguistics as a science of speech activity

Lecture 1. PSYCHOLINGUISTICS AS A SCIENCE

The essence, subject and objectives of psycholinguistics. Object and subject of study of psycholinguistics, the difference between psycholinguistics and traditional descriptive linguistics. Goals and objectives of the discipline, the main areas of research.

Interdisciplinary nature of psycholinguistics. Language - speech - speech activity. Relationships of psycholinguistics with other sciences. The main branches of psycholinguistics. Methods of psycholinguistic research.

Lecture 2. SPEECH ACTIVITY. TYPES OF SPEECH

Language and speech, its importance in communication. Speech as an activity and behavior. Varieties of speech in the form of expression of thought. Types of speech activity. Connection of speech with other mental processes. L.S. Vygotsky about the origin of human mental activity. Critical period for successful speech acquisition. Conditions for successful speech development of a child. Dysontogenesis of speech. Causes of children's speech disorders. Types of speech disorders. Children's speech as a key to understanding cognitive processes. Speech acquisition by a child. Delays in speech development. The influence of deep speech defects on the acquisition and use of language signs. Spoken sign language. Jean Piaget and the French school.

Lecture 3 PSYCHOPHYSIOLOGICAL STRUCTURE OF THE WRITING PROCESS

The difference between oral and written speech. Psychological features of the writing process. Psychophysiological content of the writing process (writing operations). Prerequisites for the formation of writing skills. Laws of successful communication. Theory of speech acts. The principle of cooperation of Herbert Paul Grice. Jeffrey Leach's principle of courtesy. Politeness theory of Penelope Brown and Stephen Levinson. The role of socio-cultural factor in speech interaction.

Module II. Applied aspects of psycholinguistics

Lecture 4. ETHNOPSYCHOLINGUISTICS

Ethnolinguistics is a science that studies the relationship between language and culture. Language as an integral part of culture. Sapir-Whorf's linguistic relativity hypothesis. National and cultural specifics of the word. Lacunae as the basic elements of the national specificity of the linguistic and cultural community. Types of lacunae: lexical, grammatical, stylistic. National-specific features of speech: the way of filling pauses, the way of word decomposition, etiquette characteristics of acts of communication. The main features of the lacune-interpretation, morphological translation, literal translation, detailed comments. Bilingualism. Natural and artificial bilingualism.

Lecture 5. NEUROPSYCHOLINGUISTICS

Neuropsycholinguistics as a study of psychophysiological mechanisms of speech generation and recognition. Structure and functions of the cerebral cortex. Right and left hemispheres of the brain. Broca Speech Center, Wernicke Speech Center. Broca's aphasia, Wernicke's aphasia.

Lecture 6. PATHOPSYCHOLINGUISTICS

Pathopsycholinguistics as a branch of science. Speech in certain diseases. The nature and mechanisms of disorders of the sign activity of the brain. Accentuation - the strengthening of certain mental properties or character traits. Psychopathy - a significant disorganization of mental activity. Speech of a schizophrenic, paranoid psychopath. Speech in a state of depression, people with Alzheimer's and Parkinson's disease. Speech disorders (aphasia, dyslexia and dysgraphia). Speech defects (alalia, dysphonia, rhinolalia, bradylalia, tachylalia, dysarthria, dyslalia).

Lecture 7. BILINGUALITY. BILINGUALISM

Psychology of mastering a foreign language. Psychology of bilingualism. Language competence, speech ability, speech abilities of the individual. Problems of bilingualism and culture: "forced" bilingualism and "semi-culture". Bilingualism: pros and cons. Early bilingualism. Development of a "bilingual" child. Early learning of a non-native language. Speech behavior when learning a foreign language. Errors in learning a foreign language, the concept of interference. Speech of a foreigner. Culture shock. Bilingualism.

***ОК «Психологія педагогічної діяльності в ЗДО,
зкладах фахової передвищої, вищої освіти»***

Метою навчальної дисципліни «Психологія педагогічної діяльності в ЗДО, закладах фахової передвищої, вищої освіти» є забезпечення здобувачів вищої освіти знаннями і навичками, необхідними для ефективного застосування психологічних теорій і методик у процесі розвитку дітей. Дисципліна орієнтована на формування компетенцій, які дозволять майбутнім педагогам створювати сприятливе психолого-педагогічне середовище в закладах дошкільної освіти, фахової передвищої, вищої освіти підтримувати і розвивати психічний і емоційний розвиток учасників освітнього процесу.

Завдання:

1. Ознайомлення з теоретичними основами психології педагогічної діяльності.

Вивчення основні психологічні теорії і моделі, що стосуються розвитку дітей та педагогічного колективу.

Розглянути особливості психічного розвитку дітей на різних етапах розвитку.

2. Аналіз психологічних аспектів педагогічної діяльності.

Розуміння впливу педагогічної діяльності на емоційний і соціальний розвиток учасників освітнього процесу.

Вивчення методів і прийомів, що використовуються для підтримки і стимулювання позитивного розвитку дітей.

3. Розвиток навичок створення сприятливого психолого-педагогічного середовища.

Навчання організовувати навчальний простір, що відповідає психологічним потребам дітей та педагогів.

Вивчення методів створення позитивної атмосфери для розвитку креативності і впевненості дітей.

4. Розробка і впровадження психологічних і педагогічних стратегій для вирішення проблем.

Розгляд способів виявлення і корекції поведінкових та емоційних проблем у дітей.

5. Оволодіння техніками психологічної підтримки і консультування для батьків і вихователів.

Оцінка ефективності педагогічних впливів.

Навчання використовувати методи оцінювання прогресу і розвитку дітей.

Аналіз результатів впровадження психологічних стратегій і методик у практиці.

6. Формування комунікативних і професійних навичок.

Розвиток ефективних комунікативних навичок для взаємодії з дітьми, батьками і колегами.

Вивчення основ професійної етики і саморегуляції в контексті педагогічної діяльності.

ЗМ 1. Особливості психолого-педагогічної діяльності в ЗДО, закладах фахової передвищої, вищої освіти

Забезпечити студентів знаннями і навичками для ефективного застосування психологічних теорій і методик у дошкільній освіті, що сприятиме розвитку і вихованню дітей дошкільного віку в закладах дошкільної освіти (ЗДО).

Тема 1. Вступ до психології педагогічної діяльності в ЗДО, фахової передвищої, вищої освіти

Основні поняття і цілі освітнього компонента. Об'єкт, предмет, мета та завдання вивчення психології педагогічної діяльності в ЗДО. Роль психології в дошкільній освіті. Значення психологічних знань для роботи з дітьми дошкільного віку. Теоретичні основи вивчення освітнього компонента. Основні теорії і моделі розвитку дитини.

Тема 2. Психологічні особливості дітей дошкільного віку. Формування соціальних навичок у дітей

Розвиток когнітивних процесів. Особливості пізнавальної діяльності дітей від 3 до 7 років. Емоційний розвиток. Формування емоційної сфери та соціальних навичок у дітей. Вікові особливості і потреби. Психологічні особливості дітей на різних етапах дошкільного віку. Розвиток комунікативних навичок. Техніки і стратегії для покращення взаємодії. Соціалізація і взаємодія. Сприяння розвитку соціальних навичок у групі однолітків. Вирішення конфліктів. Психологічні підходи до управління конфліктами і агресією.

Тема 3. Психологія розвитку і виховання дітей

Фактори, що впливають на розвиток. Вплив сімейного середовища і соціальних факторів. Роль вихователя. Вплив педагогічної діяльності на розвиток дитини. Методи і прийоми виховання. Психологічні стратегії для ефективного виховання. Психологічні вимоги до організації простору і діяльності. Методи навчання. Інтерактивні ігри, творчі завдання і проєкти. Оцінювання розвитку. Методи і критерії оцінювання пізнавальної і емоційної сфери дітей.

Тема 4. Психологічна підтримка і корекція

Психологічна підтримка і корекція в дошкільній освіті включає.

Емоційна підтримка. Створення безпечного середовища і розвиток емоційної грамотності. Корекційна робота. Індивідуальні консультації та спеціальні корекційні заняття. Соціальна адаптація. Розвиток навичок взаємодії через групові ігри і моделювання соціальних ситуацій. Підтримка батьків. Консультації і тренінги для допомоги в домашній підтримці розвитку дитини. Ігрові методи і адаптація завдань відповідно до потреб дітей. Профілактика стресу. Регулярні перевірки психологічного стану та релаксаційні техніки. Методи психологічної підтримки. Техніки підтримки і допомоги дітям з особливими потребами. Профілактика психічного дискомфорту і психічних розладів.

Тема 5. Інноваційні підходи в освіті

Цифрові технології. Використання інтерактивних дошок та освітніх додатків для розвитку навичок. Створення проєктів і проведення дослідів для розвитку креативності та критичного мислення. Адаптація навчальних планів до потреб кожної дитини. Крос-дисциплінарний підхід. Інтеграція STEM-дисциплін і мистецтв для комплексного розвитку. Екологічна освіта. Навчання через екологічні проєкти та природу. Соціально-емоційне навчання. Розвиток навичок спілкування, емпатії та самовираження. Методи раннього навчання. Монтесорі та вальдорфські методики для самостійного навчання. Залучення батьків активна участь батьків і громади в освітньому процесі.

Тема 6. Психологічна підготовка вихователів. Практичні аспекти і дослідження

Професійна компетентність. Розвиток психологічних навичок і стратегій для роботи з дітьми. Стресостійкість і саморегуляція. Техніки управління стресом і вигоранням. Комунікаційні навички. Розвиток ефективної комунікації з дітьми, батьками і колегами. Основи організації і проведення психологічних досліджень у ЗДО. Аналіз результатів. Оцінка ефективності педагогічних і психологічних інтервенцій. Практичне застосування знань. Кейс-стадії та моделювання реальних ситуацій для аналізу і вирішення проблем. Рекомендована література і ресурси. Основні підручники і монографії. Наукові статті і ресурси для самостійного вивчення.

ЗМ 2. Психолого-педагогічна підтримка суб'єктів освітнього процесу

Тема 7. Профілактика професійного вигорання, мотивація вихователів до організації та удосконалення професійної діяльності в ЗДО, закладах фахової передвищої, вищої освіти

Мій впевнений старт у психолого-педагогічну діяльність. Основи техніки саморегуляції в професійній діяльності педагога. Професійне та емоційне вигорання. Шляхи та методи поповнення власного ресурсу. Особливості вирішення конфліктів у психолого-педагогічній взаємодії.

Профілактика професійного вигорання вихователів. Навчання управлінню стресом. Тренінги з релаксації та технік управління стресом. Психологічна підтримка. Консультації з психологами. Баланс роботи та життя: гнучкий графік, регулярні відпустки. Підтримка команди – регулярні зустрічі для обміну досвідом. Визнання досягнень – нагороди і публічне визнання.

Мотивація до удосконалення професійної діяльності. Професійний розвиток: курси, тренінги, обмін досвідом. Залучення до прийняття рішень: участь у плануванні та вдосконаленні процесів. Стимулювання інновацій: реалізація власних проєктів та ідей. Визнання і нагороди: премії і бонуси за досягнення. Професійні спільноти: участь у об'єднаннях і менторських програмах.

Тема 8. Тренінгові технології в роботі педагога

Види та значення тренінгів для сучасної педагогічної практики. Основні методи тренінгу.

Рольові ігри: призначення, способи проведення, приклади застосування. Дискусії і дебати. Організація, техніки ведення, переваги для розвитку критичного мислення. Групова робота: формування груп, завдання, роль у розвитку командних навичок.

Мозковий штурм: процедура, як стимулювати креативність, приклади результатів. Вплив тренінгових методів на мотивацію і самовпевненість учнів. Способи зниження стресу і побудови позитивної атмосфери.

Роль тренінгових технологій в освітньому процесі. Індивідуалізація навчання: адаптація до потреб і особливостей учнів. Мотивація, як тренінгові технології підвищують зацікавленість і участь учнів. Оцінювання, як отримати зворотний зв'язок для покращення ефективності навчання.

Виклики і перспективи. Труднощі впровадження тренінгових технологій. Рекомендації для подолання проблем і максимізації результатів.

Основні переваги тренінгових технологій для педагогічної діяльності.

9. Психолого-педагогічна підтримка в кризових ситуаціях

Значення психолого-педагогічної підтримки в умовах війни. Типи кризових ситуацій: війна, евакуація, травматичні події. Стрес і тривожність у дітей, вихователів і батьків. Оцінка кризових ситуацій. ознаки стресу та травми у дітей. Виявлення проблем у вихователів і батьків. Підтримка дітей. Методи зменшення тривожності (арт-терапія, створення безпечного середовища). Психологічні ігри та підтримка емоційного здоров'я. Підтримка вихователів. Тренінги з управління стресом. Психологічні консультації та групи підтримки. Підтримка батьків. Інформаційна підтримка та комунікація. Ресурси і групи для батьків.

План дій у кризі. Створення кризового плану для ЗДО. Ролі і обов'язки персоналу. Практичні аспекти: кейс-стаді та рольові ігри. Аналіз реальних ситуацій. Ресурси і підтримка. Доступ до психологічних служб та гарячих ліній.

ОК «Психологія управління»

Мета нормативного освітнього компоненту полягає в ознайомленні здобувачів освіти другого (магістерського) рівня з основними проблемами психології управління, особливостями її категоріального апарату та функціями, міждисциплінарним характером психолого-управлінського знання, методами дослідження. У ході викладання освітнього компоненту передбачається з'ясування психологічних особливостей стилів управління, форм влади, розкриття психологічних аспектів прийняття управлінських рішень, причинами виникнення конфліктів та шляхами їх подолання, окреслення специфіки діяльності керівника в екстремальних умовах. У змісті запропонованої робочої програми навчальної дисципліни розглянуто як основні теоретичні проблеми психології управління, так і прикладні аспекти освітнього компоненту. Викладання освітнього компоненту здійснюється з врахуванням знань та умінь магістрантів із курсів загальної, педагогічної психології, психології розвитку, історії психології, соціальної психології.

Змістовий модуль 1.

ТЕМА 1. Психологія управління як галузь психологічного знання. Методологія та методи психології управління

Психологія управління як галузь психологічної науки. Предмет та об'єкт психології управління. Структура психології управління. Міждисциплінарний характер психолого-управлінського знання. Основні проблеми дослідження психології управління. Психологічні методи вивчення особистості в системі

управління: самоспостереження, спостереження, експеримент, опитування. Соціально-психологічні методи вивчення організації в системі управління: метод впливу, соціометрія (референтометрія), групове оцінювання особистості. Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань і ухвалення управлінських рішень: «мозковий штурм», «гарна ідея», метод «635», «метод утопічних ігор», метод «Дельфи» та ін. Характеристика найбільш популярних методів у психології управління.

ТЕМА 2. Психологія керівництва і лідерства

Керівництво і лідерство як психологічний феномен. Основні теорії лідерства: теорія рис, теорія ситуативного лідерства, теорія «лідерства як функції групи», синтетична теорія лідерства. Основні відмінності керівництва і лідерства за критеріями: зміст поняття, виникнення, функціонування, соціальна роль, зовнішні зв'язки. Психологічна характеристика кар'єрних типів: «професійна компетентність», «менеджмент», «автономія», «стабільність», «служіння», «виклик», «інтеграція стилів життя», «підприємництво». Психологічні особливості стилів управління. Характеристика стилів управління: авторитарного, демократичного, ліберального. Комбінований стиль управління та його види. Форми влади: влада примусу, влада винагороди, дисциплінарна влада, законна влада, еталонна влада, інформаційна влада, експертна влада. Діяльність керівника в екстремальних умовах. Роль особистісних чинників керівника в екстремальних ситуаціях. Час як фактор екстремальності. Криза професійного становлення керівника. «Професійне вигорання» та його етапи.

ТЕМА 3. Психологічні аспекти прийняття управлінських рішень

Управлінське рішення як соціально-психологічна категорія. Види управлінських рішень: за функціональним призначенням, за способом прийняття, за широтою охоплення, відповідно до кількості учасників, за ступенем впливу на майбутнє установи, за масштабами, за тривалістю періоду реалізації, за ступенем обов'язковості виконання. Негативні тенденції прийняття колективного управлінського рішення. Стадії ухвалення рішення. Емоційно-вольова регуляція в процесі прийняття управлінських рішень. Співвідношення когнітивних та емоційно-вольових процесів при ухваленні рішень. Взаємозв'язок емоцій і волі при виникненні проблемної ситуації. Основні чинники, які впливають на процес ухвалення рішення. Значення людського чинника в системі управління. Типи персоналу (теорія «Ікс», теорія «Ігрек»). Функції соціального партнерства. Аспекти розгляду кадрового потенціалу в структурі управління: кількісний, якісний, стратегічний. Профпридатність як сукупність професійно важливих якостей. Методи профвідбору.

Змістовий модуль 2.

ТЕМА 4. Психологія конфліктів в управлінні та шляхи їх розв'язання

Поняття конфлікту в психології управління. Структурні елементи конфлікту. Соціально-психологічні чинники виникнення конфлікту. Ролі учасників конфлікту. Динаміка конфлікту. Перетворення суперечливої ситуації у конфлікт. Основні причини виникнення конфліктів: інформаційні, розбіжність інтересів, особливості спілкування, організаційно-структурні причини, відмінності в ієрархії цінностей. Класифікація конфліктів: за способом розв'язання, за сферою впливу, за спрямованістю впливу, за ступенем вираження, за кількістю учасників. Негативні наслідки конфліктів. Окремі позитивні наслідки конфліктних ситуацій. Сутність

процесу розв'язання конфліктів. Ознаки соціального напруження в колективі. Чинники ефективного управління конфліктом. Послідовність і зміст дій керівника в процесі розв'язання конфлікту.

ТЕМА 5. Психологічні засади формування організаційних структур

Соціально-психологічна сутність організаційної структури. Синергія та фасилітація як соціально-психологічні феномени формування організації. Поняття групи. Класифікація груп: за формою існування, за способом створення, за ставленням до норм групи. Процес розвитку групи. Основні характеристики групи. Групова сумісність як передумова згуртованості колективу. Психологічні особливості ефективності професійної групи. Поняття «група» і «команда». Принципи командної роботи як основа командоутворення. Показники ефективності командної роботи: ступінь ефективності кожного члена команди, ступінь ефективності команди як сукупності індивідів, ступінь ефективності взаємодії команди із зовнішнім середовищем. Соціально-психологічний клімат професійної групи. Зародження симпатії та антипатії у групі. Вплив керівника на соціально-психологічний клімат. Види групових ефектів та їх характеристика: ефект соціальної фасилітації, ефект приналежності до групи, ефект Рінгельмана, ефект «синергії», ефект групомислення, ефект наслідування, ефект групового фаворитизму, ефект групового егоїзму, ефект «маятника», ефект «хвилі», ефект «пульсара», ефект «ми і вони», ефект причетності, ефект «паршивої вівці», ефект емоційної підтримки.

ТЕМА 6. Психологія ефективного ділового спілкування

Суть та значення ділового спілкування. Види ділового спілкування: за змістом, за відповідними засобами, за способом обміну інформацією. Класифікація зборів і нарад. Дискусія, полеміка, диспут як елементи ділового спілкування. Стратегії ведення переговорного процесу. Характеристика коректних та некоректних тактичних прийомів ведення ділових переговорів. Ділове спілкування як комунікація та взаємодія. Засоби спілкування: вербальні та невербальні. Характеристика окремих дієвих прийомів та ефектів спілкування. Етика ділових комунікаційних процесів та комунікаційні перешкоди. Культура спілкування. Дотримання керівником етичних норм і правил. Типи комунікаційних бар'єрів: естетичні, інтелектуальні, мотиваційні, моральні, емоційні, бар'єри сприйняття слухом. Умови, які визначають інтерпретацію повідомлень під час ділового спілкування.

ОК «Психолого-педагогічна діагностика та консультування в освіті»

Змістовий модуль 1. Особливості психолого-педагогічної діагностики в освіті

Тема 1. Предмет, задачі. Теоретико-методологічне підґрунтя психолого-педагогічної діагностики. Психодіагностика як дисципліна. Науково-методичні засади побудови психологопедагогічного супроводу дітей із затримкою психічного розвитку. Етапи діагностики.

Тема 2. Комплексна психолого-педагогічна діагностика. Медичне обстеження в системі комплексного обстеження дитини з порушенням розвитку. Принципи побудови патопсихологічного обстеження дітей. Психолого-педагогічне вивчення дітей першого року життя. (Особливості розвитку. Рекомендації до психолого-

педагогічного обстеження дітей першого року життя).

Тема 3. Диференційна діагностика. Задачі диференційної діагностики. Причини та особливості прояву ЗПР. Комплексна диференціальна діагностика відхилень у психофізичному розвитку та його моніторинг.

Змістовий модуль 2. Принципи психолого-педагогічної діагностики на різних вікових етапів.

Тема 4. Діагностика дітей раннього віку. Загальна характеристика розвитку дітей раннього віку. Оцінювання нервово-психічного розвитку дітей раннього віку. Проблеми виявлення відхилень у розвитку дитини раннього віку.

Тема 5. Діагностика дітей дошкільного віку.

Загальна характеристика особливостей дошкільного віку. Діагностика психомоторики дитини дошкільного віку. Пізнавальна сфера дитини дошкільного віку. Особливості психолого-педагогічної діагностики уваги, пам'яті та мислення дошкільників.

Тема 6. Особливості діагностики молодших і старших школярів.

Особливості розвитку в порівняльному аналізі старших та молодших школярів. Особливості діагностики психо-емоційного стану у школярів. Методи та методики діагностики рівня емоційного інтелекту в дітей.

Тема 7. Особливості діагностики особистості підлітків та юнаків. Сутність поняття особистості підлітків та юнаків. Визначення типу темпераменту – опитувальник Г. Айзенка ЕРі. Методика визначення акцентуацій характеру К.Леонгарда. Методика діагностики рівня суб'єктивного контролю Дж. Ротера. Методика діагностики показників та форм агресії А. Баса і А. Дарки.

ОК «Основи психологічного тренінгу»

Мета дисципліни: формування комплексу знань із забезпечення професійної компетентності здобувачів для підготовки і кваліфікованого проведення психологічного тренінгу на базі теоретико-методологічних засад та етичних стандартів професійної діяльності психолога.

Основи психологічного тренінгу є обов'язковою освітньою компонентою професійної підготовки майбутніх магістрів – психологів, що спрямована на вивчення закономірностей та динаміки групової активності людей під час психологічного тренінгу, підвищення загальної соціально-психологічної культури здобувачів, їх компетентності з питань соціальних і психологічних впливів, ознайомлення з різними формами роботи під час групової взаємодії; роботи в подальшому із власними клієнтами, в організаціях, з персоналом в них тощо. Знання з дисципліни допоможе здобувачам вищої освіти розкрити свій особистий потенціал, підвищити знання щодо організації та процедури проведення психологічного тренінгу, опрацювати різні методологічні підходи щодо вивчення механізмів функціонування психіки людей в умовах групової взаємодії, регуляції та саморегуляції.

Дисципліна «Основи психологічного тренінгу» передбачає засвоєння студентами основних положень та відомостей про роль і місце тренінгу в системі психологічної допомоги, розвитку особистісної та професійної

компетентності людини. Вивчення основних тренінгових методів і принципів їх структурування та використання, опанування прийомами і засобами психологічного та психотерапевтичного впливу сприятиме формуванню загальної професійної культури та компетентності здобувачів, їх готовності до професійної діяльності в галузі психології.

Програма передбачає такі форми навчальної роботи: лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійну роботу студентів, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань, розробку та проведення тренінгових занять.

Викладання курсу здійснюється з врахуванням знань студентів із курсів загальної, вікової, педагогічної психології, історії психології, експериментальної, диференціальної психології, психогенетики та психосоматики. Знання основних положень основ психологічного тренінгу забезпечить успішне оволодіння змістом курсів психологічного консультування, психокорекції, психології особистості, психології сім'ї та ін.

ЗМ I. Теоретичні основи організації та проведення психологічних тренінгів як інноваційної форми навчання

Тема 1. Психологічний тренінг: поняття, історія, принципи

Поняття тренінгу. Тренінг як один з видів активного навчання. Тренінг як метод зміни поведінкового стереотипу людини. Тренінг як засіб цілеспрямованої зміни групи. Принципи та історичні витoki тренінгів як інноваційної форми навчання.

Тема 2. Психологічний зміст взаємодії в тренінговій групі

Групові норми. Єдність і конкуренція в групі. Типи лідерства та групові ролі. Взаємодія тренера і групи. Взаємозв'язок мети тренінгу та структури групи.

Тема 3. Значення психологічних тренінгів в системі освіти. Основні складові компоненти психолого-педагогічного тренінгу

Психолого-педагогічний тренінг як інноваційна форма організації освітньої діяльності.

Класифікація видів тренінгів. Мета і принципи тренінгів. Структура тренінгу. Психогімнастика у ході тренінгів. Мінілекції. Групові дискусії. Мозковий штурм. Структуровані та рухові вправи. Психомалюнок. Тестування, рольова гра та метод психодрами.

Тема 4. Методологічні засади організації тренінгу. Методика проведення тренінгу

Взаємозв'язок теми, мети, методів, методик та вправ у роботі тренінгової групи. Особливості підбору вправ із метою розкриття теми тренінгу та реалізації мети. Правила правильного розподілу часу, інструкції, інтерпретації та зворотнього зв'язку. Початок тренінгу. Знайомство. Хід тренінгу. Керівництво роботою учасників. Стимулювання активності групи. Підведення підсумків. Музика в тренінгу. Сигнали та сигнальні рухи. Шерінг, завершення, зворотній зв'язок.

Тема 5. Стандарти тренінгової роботи та індивідуальний стиль тренера

Вимоги до особистості тренера. Етичні проблеми тренінгової роботи. Види тренерської компетентності. Контекстуальна компетентність. Технічна компетентність. Комунікативна компетентність. Адаптивна компетентність. Змістова компетентність.

ЗМ II. Організація та проведення психологічних тренінгів

Тема 6. Види тренінгових груп

Групи особистісного зростання. Тренінги заохочення. Навчальні тренінги. Тренінги спілкування, мотивації, розвитку та самопізнання. Психокорекційні групи. Тренування навичок і вмінь. Оцінка ефективності психологічного тренінгу.

Тема 7. Практикум проведення тренінгу

Початок тренінгу. Роль розминки. Керування роботою учасників. Стимулювання активності й апробування нових варіантів поведінки. Методика втручання. Види підведення підсумків. Організація відеозйомки і відеоперегляду. Музика у тренінгу. Використання звукових сигналів і сигнальних жестів. Групові правила роботи і групові ритуали. Важкі ситуації в роботі з групою і з окремими учасниками. Театралізоване завершення тренінгу. Зворотний зв'язок. Використання гештальтпідходу, психодрами, трансактного аналізу, арттерапії, піскової терапії, елементів музичної, танцювальної та ігрової терапії у роботі тренінгової групи.

ЗМ III. Методика підготовка та реалізація тренінгів курсу «Психологія успіху»

Тема 8. Культура спілкування. Дискусії, рольові ігри. Цінності та якості. Техніки АСПН. Толерантність. Мрії та перспектива їх реалізації

Тема 9. Тренінг та тему «Знайомство». Структура тренінгу, комплекс вправ, підготовка матеріалів та інструментів. Методика організації та проведення тренінгу.

Тема 10. Підготовка вправ, методик та ігор для проведення тренінгу на тему «Емоційний інтелект».

Тема 11. «Тай менеджмент». Підготовка тренінгового заняття, проведення, інструкція, інтерпретація, зворотній зв'язок.

Тема 12. Стратегії поведінки у стресі. Дискусії, рольові ігри. Лідер талідерство. Психодраматичні ігри.

Тема 13. Сімейні стосунки: парадигма щастя. Дискусії, рольові ігри. Психодраматичні ігри.

Тема 14. «Я лідер». Підготовка тренінгового заняття.

Тема 15. «Поведінка в конфліктній ситуації». Підготовка тренінгового заняття.

Тема 16. «Шкода та користь Інтернету». Підготовка тренінгового заняття.

Тема 17. «Зміни себе сам. Самооцінка людини» . Підготовка тренінгового заняття.

Тема 18. «Психічні пізнавальні процеси». Підготовка тренінгового заняття.

Тема 19. «Я і минуле». Підготовка тренінгового заняття.

Тема 20. «Я і майбутнє» Підготовка тренінгового заняття.

2. ПЕРЕЛІК ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ПИТАНЬ

ОК «Професійна діяльність психолога у закладах освіти»

1. Сучасне становище психологічної служби в Україні. Виклики сьогодення.

2. Етичні засади діяльності практикуючого психолога.
3. Місце і роль психолога в організаційній психології.
4. Основні завдання та функції психолога підприємства та організації.
5. Психологічна підтримка педагога в умовах реформування освітньої галузі.
6. Профконсультування у системі профорієнтації.
7. Поняття конфіденційності у діяльності психолога.
8. Роль психолога в організації інклюзивної освіти у закладі освіти.
9. Мета, структура та зміст діяльності практичного психолога закладу освіти. Типова документація практичного психолога.
10. Принципи та завдання консультування.

ОК «Психолінгвістика»

1. Актуальні напрямки сучасної психолінгвістики.
2. Актуальні питання патопсихолінгвістики.
3. Особливості формування внутрішнього мовлення в онтогенезі.

ОК «Психологія педагогічної діяльності в ЗДО, закладах фахової передвищої, вищої освіти»

1. Психолого-педагогічні особливості організації дистанційного та змішаного навчання.
2. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії учасників освітнього процесу
3. Психологічна підтримка суб'єктів освітнього процесу в умовах війни в Україні.
4. Психолого-дидактичні основи процесу навчання
5. Характеристика основних видів навчальних занять у вищій школі
6. Психологічна підтримка суб'єктів освітнього процесу. Шляхи створення позитивного мікроклімату в колективі.
7. Психологічні особливості розвитку студента як суб'єкта соціального життя
8. Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності. Професійна підготовка і особистісний розвиток педагога.
9. Основні шляхи та методи мотивації учасників освітнього процесу до освітньої діяльності.
10. Педагогічне спілкування як основа успішної організації освітнього процесу
11. Особливості вирішення конфліктів у психолого-педагогічній взаємодії.
12. Професійне та емоційне вигорання. Шляхи та методи поповнення власного ресурсу.

ОК «Психологія управління»

1. Психологічна сутність управління. Поняття психології управління, її місце в системі управління.
2. Відмінність між теорією управління (менеджментом) і психологією управління.
3. Принципи та методи психології управління людськими ресурсами.

4. Проблемне поле психолого-управлінської проблематики .
5. Особистісні детермінанти ефективності управлінської діяльності.
6. Становлення та розвиток вітчизняної психології управління.
7. Психологічні механізми організації як розподіл завдань і ресурсів: делегування повноважень, відповідальність і локус контролю.
8. Поява та розвиток психології управління в області філософії та соціології.
9. Організація як об'єкт управління.
10. Основні складові організації: організаційна структура, технологія, організаційна культура, персонал.
11. Соціально-психологічна сутність організації.
12. Вплив різних типів технологій на спілкування, згуртованість і соціально-психологічний клімат структурних підрозділів (департаментів).
13. Суб'єкт і об'єкти управління в організації.
14. Індивідуальний стиль управління, індивідуальна управлінська концепція як регулятор діяльності керівника

ОК «Психолого-педагогічна діагностика та консультування в освіті»

1. Сутність психолого-педагогічної діагностики.
2. Предмет і структура психодіагностики.
3. Загальні галузі психодіагностики.
4. Застосування психодіагностики в освіті (історичний аспект).
5. Специфіка застосування психолого-педагогічної діагностики у спеціальній психології.
6. Сутність поняття методу у психодіагностиці.
7. Загальна характеристика основних методів психодіагностики.
8. Спостереження як метод психодіагностики та межі застосування.
9. Вимоги до психодіагностичних методик.
10. Процедурні вимоги до використання методик.
11. Вимоги до користувача психодіагностичним інструментарієм.
12. Професійно-етичні аспекти психодіагностики.
13. Характеристика тестового методу психодіагностики.
14. Сфери застосування тестів інтелекту та здібностей.
15. Загальна характеристика тесту «Амтхауєра».
16. Загальна характеристика тесту «Прогресивні матриці Равена».
17. Загальна характеристика тесту інтелекту Д. Векслера.
18. Методика діагностики відхилень у розумовому розвитку молодших школярів та старших дошкільників (Стадненко Н.М.).
19. Методика «Малюнок неіснуючої тварини».
20. Дитячий аперцептивний тест (САТ).
21. Етапи побудови психолого-педагогічного дослідження.
22. Методи психодіагностики у ранньому віці.

23. Проблеми виявлення відхилень у розвитку дитини раннього віку.
24. Особливості психолого-педагогічної діагностики пам'яті дитини дошкільного віку.
25. Особливості єдності діагностики та корекції.

ОК «Основи психологічного тренінгу»

1. Поняття тренінгу. Тренінг як один з видів активного навчання в закладах освіти.
2. Структура та види тренінгів. Тренінги заохочення. Навчальні тренінги. Тренінги спілкування, мотивації, розвитку та самопізнання.
3. Тренінг як метод зміни поведінкового стереотипу людини. Тренінг як засіб цілеспрямованої зміни групи.
4. Психокорекційні групи. Тренування навичок і вмінь. Оцінка ефективності психологічного тренінгу.
5. Стимулювання активності й апробування нових варіантів поведінки в тренінговій взаємодії. Психологічний зміст взаємодії в тренінговій групі.
6. Використання гештальтпідходу, психодрами, трансактного аналізу, арттерапії, піскової терапії, елементів музичної, танцювальної та ігрової терапії у роботі тренінгової групи.
7. Взаємодія тренера і групи. Взаємозв'язок мети тренінгу та структури групи.
8. Культура спілкування у тренінговій взаємодії. Дискусії, рольові ігри. Цінності та якості. Толерантність. Мрії та перспектива їх реалізації.
9. Значення психологічних тренінгів в системі освіти. Основні складові компоненти психолого-педагогічного тренінгу.
10. Тренінг та тему «Знайомство». Структура тренінгу, комплекс вправ, підготовка матеріалів та інструментів.
11. Методика організації та проведення тренінгу.

3. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ З ДОДАТКОВОЇ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Результати атестаційного екзамену за ОПП Дошкільна освіта. Практична психологія розраховуються як сума відповідей на 4 питання екзаменаційного білету (по 25 балів). Максимальна загальна екзаменаційна оцінка – 100 балів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

За шкалою ЄКТС	За національною шкалою	За шкалою, прийнятою в академії
А	Відмінно	90-100
В	Добре	82-89
С	Добре	75-81
D	Задовільно	67-74

E	Задовільно	60-66
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35-59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	0-34

Критерії оцінювання відповіді на питання

18-25 балів	Повне, логічне, аналітичне, розкриття сутності питання, що має доводити високий рівень теоретичної підготовки магістра.
15-17 балів	Розкриття головних аспектів сутності питання, дотримання наукової логіки, недостатня аналітичність відповіді, що має доводити достатньо високий рівень теоретичної підготовки магістра.
12-14 бали	Неповне розкриття окремих аспектів сутності питання, порушення наукової логіки, недостатня аналітичність відповіді, що має доводити достатній рівень теоретичної підготовки магістра.
09-11 балів	Неповне розкриття головних аспектів сутності питання, недотримання наукової логіки, недостатня аналітичність відповіді, що має доводити задовільний рівень теоретичної підготовки магістра.
05-08 балів	Неповне розкриття головних аспектів сутності питання, недотримання наукової логіки, відсутність аналітичності відповіді, що має доводити посередній рівень теоретичної підготовки магістра.
0-04 балів	Сутність питання не розкрито, що має доводити незадовільний рівень теоретичної підготовки магістра. Відповідь відсутня.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Анєнкова І. П., Байдан М. А., Русова В. М. Психологічне консультування: навч. посіб. Київ: Каравела, 2018.
2. Бенєра В.С. Психологічна служба в закладах освіти. Практикум : навчальний посібник для вищих навчальних закладів. Тернопіль : ВАТ «Збруч». 2008. 560 с.
3. Бондарєнко О. Ф. Основи психології : підручник. Київ : Освіта України, 2009. 328 с.
4. Булах І. С. Консультативна психологія: навч. посіб. / І. С. Булах, І. М. Бушай, В. У. Кузьменко, Е. О. Помиткін, Ю. А. Алексєєва; Нац. пед. ун-т ім. М.П.

- Драгоманова. - К., 2016. - 458 с.
5. Верко С.С. Психолог в організації: “за” і “проти” // Актуальні проблеми психології: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. — Т. Ч. — К., 2002, С.207-211.
 6. Галян І. М. Психодіагностика : навч. посібник для студентів ВНЗ. 2-ге вид., стереотип. Київ : Академвидав, 2011. 463 с.
 7. Гірник А., Бобро А. Конфлікти : структура, ескалація, залагодження Київ : Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2003. 172 с.
 8. Євтушенко О.Н. Психологія управління: методичні рекомендації до семінарських занять з курсу «Психологія управління» (за кредитно-модульною системою). Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. 104 с.
 9. Засєкіна Л. В., Засєкін С. В. Психолінгвістична діагностика: навч. посіб. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 188 с.
 10. Збірник нормативно – правових документів психологічної служби та ПМПК системи освіти України. /Упорядник В.Г. Панок, І.І. Цушко, А.Г. Обухівська. - К.: Шк. світ, 2008.- 256с.
 11. Корольчук М. С., Осьодло В.І. Психодіагностика : навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / за заг. ред. М. С. Корольчука. Київ : Ельга, Ніка-Центр, 2004. 400 с.
 12. Кузікова С. Б. Основи психокорекції : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2012. 320 с.
 13. Марінушкіна О.Є. Порадник практичного психолога/ О.Є. Марінушкіна, Ю.О. Замазій. – Х.: Вид. група «Основа», 2007. – 240 с. – (Дошкільний навчальний заклад. Психологія виховання).
 14. Махній М. М., Скок М. А. Історія психологічної думки : навчальний посібник. Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2010. 256 с.
 15. Моргун В. Ф., Тітов І. Г. Основи психологічної діагностики : навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Слово, 2009. 464 с.
 16. Особистісне професійне зростання: психологічні тренінги : навчальний посібник / за ред. Л.В. Долинської, О.В. Темрук. К. Каравела, 2019. 560 с.
 17. Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти. Практична психологія та соціальна робота. 2002. №2. С. 58–60.
 18. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: Термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля, 2006. 460 с.
 19. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано- Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
 20. Тамзінова О. Аутотренінг. Знаття психоемоційного напруження та попередження нервово-психічних порушень // Психолог. 2011. № 3. С. 15–19.
 21. Тарасов Г. Психологічна підтримка вчителя. Психотехніка саморегуляції // Психолог. 2011. № 3. С. 22–24.
 22. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості: Навч. посібник. 2-е вид. – К.: Каравела, 2013. – 372 с.
 23. Цимбалюк І.М. Психологічне консультування і корекція: Навч. пос. /

І.М. Цимбалюк. – К.: Професіонал, 2005.

24. Шапран О. І., Новак О. М. Педагогіка вищої школи : навч.-метод. посіб. Переяслав- Хмельницький (Київ.обл.) : Домбровська Я.М., 2018. 280 с.

25. Юрков О.С., Бубряк Т.Ю. Психологія управління : опорний конспект. Мукачево : МДУ, 2017. 179 с.

26. The Psycholinguistics of Bilingualism. Francois Grosjean and Ping Li (eds.) Oxford : Wiley-Blackwell, 2013. 248 p